

BĪBELE – AUTORITATĪVAIS MŪSU TEOLOĢIJAS AVOTS

Sabata pēcpusdienai

NEDEĻAS PĒTĪJUMIEM:

Mk 7:1–13; Rm 2:4; 1Jņ 2:15–17; 2kor 10:5, 6; Jņ 5:46, 47; Jņ 7:38.

ATMIŅAS PANTS:

“Jāturas pie bauslības un liecības! Ja nē, tad runātam vārdam neausīs rīta gaisma!”
(Jes 8:20).

Nav tādas kristīgās baznīcas, kas neizmanto Rakstus, lai pamatotu savu ticību. Tomēr Rakstu loma un autoritāte teoloģijā nav vienāda visās baznīcās. Rakstu loma lielā mērā katrā baznīcā var būt atšķirīga. Šis ir svarīgs, bet sarežģīts jautājums, ko mēs atklāsim, pētot piecus dažādus nozīmīgus avotus, kas ietekmē mūsu Rakstu interpretācijas tradīcijas, pieredze, kultūra, saprāts un pati Bībele.

Šiem avotiem ir nozīmīga loma ikvienā teoloģijā un ikvienā baznīcā. Mēs visi esam daļa no dažādām tradīcijām un kultūrām, kas mūs ietekmē. Mums visiem ir atšķirīga pieredze, kas veido mūsu domāšanu un ietekmē izpratni. Mums visiem ir prāts, lai domātu un izvērtētu lietas. Mēs visi lasām Bībeli, un izlasītais veido mūsu izpratni par Dievu un Viņa gribu.

Kuram no šiem avotiem vai to kombinācijām ir galējā autoritāte tajā, kā mēs skaidrojam Bībeli, un kā tie tiek izmantoti saistībā cits ar citu? Prioritātes piešķiršana kādam no šiem avotiem vada pie dažādiem uzsvāriem un sekām un galu galā noteiks visas mūsu teoloģijas virzienu.

Lūdzu, iepazīsties ar šīs nedēļas tēmu, lai sagatavotos Bībeles izpētei 25. aprīlī.

Tradīcijas

Tradīcijas pašas par sevi nav sliktas. Tās sniedz ikdienas dzīves atkārtotajām darbībām zināmu rutīnu un struktūru. Tās var palīdzēt mums palikt savienotiem ar savām saknēm. Tāpēc nav pārsteigums, ka tradīcijām ir arī svarīga loma reliģijā. Bet ar tradīcijām ir saistītas arī dažas briesmas.

Ko Mk 7:1–13 māca mums par to, kā Jēzus reaģēja uz dažām no Sava laika cilvēku tradīcijām? _____

Tradīcijas, kurām Jēzus stājās pretī, jūdu sabiedrībā tika rūpīgi nodotas no skolotāja skolēniem. Jēzus dienās tām bija sava vieta kopā ar Rakstiem. Tomēr tradīcijām ir tendence turpināties garus laika periodus, tādējādi uzkrājot arvien vairāk un vairāk detaļu un aspektu, kas sākumā nebija daļa no Dieva Vārda un plāna. Šīs cilvēku tradīcijas – pat ja tās nodeva cienījami “vecājie” (sk. Mk 7:3, 5), t.i. jūdu kopienas reliģiskie vadītāji – nav pielīdzināmas Dieva baušļiem (sk. Mk 7:8, 9). Tās bija cilvēku tradīcijas, un galu galā tās noveda līdz tādām līmenim, ka “iznīcināja Dieva vārdu ar saviem likumiem” (Mk 7:13).

Izlasi 1kor 11:2 un 2tes 3:6. Kā mēs atšķiram Dieva Vārdu no cilvēku tradīcijām? Kāpēc ir svarīgi, lai mēs tos spētu atšķirt? _____

Dzīvais Dieva Vārds rada mūsos cieņas un uzticības pilnu attieksmi pret to. Šī uzticība izveido zināmu tradīciju. Mūsu uzticībai tomēr vienmēr ir jābūt lojālai pret dzīvo Dievu, kas ir atklājis Savu gribu rakstītajā Dieva Vārdā. Tāpēc Bībelei ir unikāla loma, pārāka par visām cilvēku tradīcijām. Bībele ir augstāk un pāri visām tradīcijām, pat labajām. Tradīcijas, kas izaug no mūsu pieredzes ar Dievu un Viņa Vārdu, pastāvīgi ir jāpārbauda pēc Svēto Rakstu mērauklas.

Kas ir tas, ko mēs kā draudze darām, ko varētu nosaukt par “tradīciju”? Kāpēc vienmēr ir svarīgi tās atšķirt no Bībeles mācības? Līdzdali savu atbildi Bībeles izpētes grupā! _____

Pieredze

Izlasi Rm 2:4 un Tīt 3:4, 5. Kā mēs piedzīvojam Dieva labestību, pacietību, piedošanu, laipnību un mīlestību? Kāpēc ir svarīgi, lai mūsu ticība nebūtu tikai abstraktas, intelektuālas zināšanas, bet kaut kas, ko mēs piedzīvojam? Vienlaikus kā mūsu pieredze var konfliktēt ar Bībeli un pat aizvest mūs pa nepareizo ceļu mūsu ticībā? _____

Pieredze ir daļa no cilvēka eksistences. Tā ietekmē mūsu jūtas un domas spēcīgā veidā. Dievs mūs ir izveidojis tāds, ka mūsu attiecības ar Viņa radību un pat ar pašu Dievu lielā mērā ir saistītas ar mūsu pieredzi un tādējādi veido šīs attiecības.

Dievs ilgojas, lai mēs piedzīvotu attiecību, mūzikas un mākslas, radības brīnumu skaistumu, kā arī prieku par Viņa glābšanu un Viņa Vārda apsolījumu spēku. Mūsu reliģija un ticība ir vairāk nekā tikai doktrīnas un saprātīgi lēmumi. Tas, ko mēs piedzīvojam, būtiski veido mūsu uzskatu par Dievu un pat mūsu izpratni par Viņa Vārdu. Bet, ja runājam par Dieva gribas iepazīšanu, mums ir arī skaidri jāredz savas pieredzes ierobežojumi un trūkumi.

Kādus brīdinājumus mēs atrodam 2kor 11:1–3? Ko tam vajadzētu mums stāstīt par to, kādas robežas ir mūsu uzticībai saviem piedzīvojumiem? _____

Pieredze var būt ļoti pieviļoša. Bībeles vārdiem runājot, pieredzei ir jābūt savai piemērotajai vietai. Tai ir jāsmeljas informācija no Rakstiem un jātiek veidotai un skaidrotai pēc tiem. Dažreiz mēs gribam piedzīvot kaut ko, kas nav saskaņā ar Dieva Vārdu un gribu. Šeit mums ir jāmācās uzticēties Dieva Vārdam pat pāri savai pieredzei un ilgām. Mums vajadzētu pārliedzināties, ka mūsu pieredze vienmēr ir saskaņā ar Dieva Vārdu un nav pretēja Bībeles skaidrajai mācībai.

Ticība, kurā mīlestība uz Dievu un uz citiem (sk. Mk 12:28–31) ir augstākais bauslis, noteikti ir tāda ticība, kurā pieredze ir svarīga. Vienlaikus kāpēc ir tik svarīgi, ka mēs vienmēr pārbaudām savu pieredzi ar Dieva Vārda palīdzību? _____

Kultūra

Mēs visi piederam kādai noteiktai kultūrai vai kultūrām un esam daļa no tās. Kultūra arī ietekmē un veido mūs visus. Neviens no mums nevar no tās izbēgt. Patiešām, padomājiet, cik daudz no Vecās Derības veido stāsti par seno Israēlu, ko samaitāja apkārt esošās kultūras. Kas mums liek domāt, ka mēs esam citādāki vai labāki?

Arī Dieva Vārds ir dots specifiskā kultūrā, pat ja to neierobežo šī viena kultūra. Lai gan kultūras faktori neizbēgami ietekmē mūsu izpratni par Biblii, mums nevajadzētu zaudēt no redzesloka faktu, ka Bībele arī pārsniedz iedibinātās kultūras etniskās, impērijas un sociālā statusa kategorijas. Šis ir viens iemesls, kāpēc Bībele sniedzas tālāk par jebkuru cilvēku kultūru un pat ir spējīga pārveidot un izlabot grēcīgos elementus, ko mēs atrodam ikvienā kultūrā.

Izlasī 1Jņ 2:15–17. Ko Jānis domā, sakot, ka mums nevajadzētu mīlēt pasaules lietas?

Kā mēs varam dzīvot pasaulē un tomēr nebūt ar pasaules domāšanu? _____

Kultūra, līdzīgi jebkuram Dieva radības aspektam, ir grēka sabojāta. Līdz ar to arī tā atrodas zem Dieva tiesas. Jā, daži mūsu kultūras aspekti var ļoti jauki saskanēt ar mūsu ticību, bet mums vienmēr ir jābūt ļoti uzmanīgiem, lai spētu tos atšķirt. Ideālajā variantā Bībeles ticībai vajadzētu izaicināt, ja nepieciešams, esošo kultūru un radīt pretēju kultūru, kas ir uzticīga Dieva Vārdam. Ja mūsos nav noenkurojies kaut kas, kas nāk no kaut kā pārāka par mums, mēs drīz padosimies tam, kas ir ap mums.

Elena Vaita ir atstājusi mums šādu domu: “Kristus sekotājiem ir jābūt nošķirtiem no pasaules savos principos un interesēs, bet viņiem nav sevi jāizolē no pasaules. Glābējs pastāvīgi atradās starp cilvēkiem, nevis lai veicinātu kaut ko, kas nav saskaņā ar Dieva gribu, bet lai paceltu un padarītu viņus cēlākus.” (Elena Vaita “Counsels to Parents, Teachers and Students”, 23. lpp.)

Kādi jūsu kultūras aspekti ir pilnīgi pretēji Bībeles ticībai? Vēl svarīgāk, kā mēs varam nostāties stingri pret šiem aspektiem, kas cenšas sabojāt mūsu ticību? _____

Saprāts

Izlasi 2kor 10:5, 6; Sak 1:7 un Sak 9:10. Kāpēc paklausība Kristum domās ir tik svarīga? Kāpēc bijība Kunga priekšā ir gudrības iesākums? _____

Dievs ir devis mums spēju domāt un spriest. Katra cilvēka aktivitāte un ikviens teoloģiskais arguments pieņem, ka mums ir spēja domāt un izdarīt secinājumus. Mēs nepopularizējam nesaprātīgu ticību. 18. gs. sākumā – apgaismības laikmetā – cilvēka prāts pieņēma jaunu un dominējošu lomu, īpaši Rietumu sabiedrībā, kas sniedzas tālāk par mūsu spēju domāt un nonākt pie pareiziem secinājumiem.

Pretēji idejai, ka visas mūsu zināšanas ir balstītas uz sensorisku pieredzi, kāds cits skatījums par galveno zināšanu avotu uzskata cilvēka prātu. Šis uzskats, ko sauc par racionālismu, ir tāds, ka patiesība ir nevis sensoriska, bet intelektuāla, un tā nāk no saprāta. Citiem vārdiem, pastāv noteiktas patiesības, un tikai mūsu prāts var tās tiešā veidā uztvert. Tas padara cilvēka prātu par patiesības pārbaudi un kritēriju. Saprāts kļūva par jaunu autoritāti, kura priekšā visam citam bija jāklānās, tai skaitā baznīcas autoritātei un, vēl dramatiskāk, pat Bībelei kā Dieva Vārda autoritātei. Viss, kas nebija skaidrs cilvēka saprātam, tika atmests, un tā derīgums apšaubīts. Šāda attieksme skāra lielu daļu no Rakstiem. Visi brīnumi un Dieva pārdabiskā rīcība, piemēram, Jēzus augšāmcelšanās miesā, piedzimšana jaunavai vai radīšana sešās dienās, ir tikai daži no faktiem, kas vairs netika uzskatīti par patiesiem un uzticamiem.

Taču mums vajadzētu atcerēties faktu, ka pat mūsu spriešanas spējas ir ietekmējis grēks un tās ir jānodod Kristus pārvaldībā. Cilvēku izpratne ir aptumšota, un viņi ir atsvešinājušies no Dieva (Ef 4:18). Mums ir jābūt Dieva Vārda apgaismotiem. Vēl vairāk, fakts, ka Dievs ir mūsu Radītājs, norāda, ka Bībeles domu atklājot, mūsu saprāts nav radīts kā kaut kas, kas darbojas neatkarīgi no Dieva vai autonomi. Drīzāk “gudrības sākums ir Tā Kunga bijāšana” (Sak 9:10, salīdzini ar Sak 1:7). Tikai tad, ja mēs par augstāko savā dzīvē pieņemam Dieva atklāsmi, kas iemiesota rakstītajā Dieva Vārdā un esam labprātīgi sekot tam, kas ir rakstīts Bībelē, mēs varam spriest pareizi.

Pirms vairākiem gadsimtiem amerikāņu prezidents Tomass Džefersons izveidoja savu Jaunās Derības versiju, izņemot ārā visu, kas, pēc viņa domām, bija pret saprātu. Pazuda gandrīz visi Jēzus brīnumi, ieskaitot Viņa augšāmcelšanos. Ko tam vajadzētu mums mācīt par cilvēka saprāta ierobežojumiem, lai saprastu patiesību? _____

Bībele

Svētais Gars, kas ir atklājis un inspirējis Bībeles saturu cilvēkiem, nekad nevadīs mūs pretēji Dieva Vārdam vai prom no tā. Septītās dienas adventistiem Bībelei ir augstāka autoritāte nekā cilvēku tradīcijām, pieredzei, saprātam vai kultūrai. Tikai Bībele ir tā mēraukla, pēc kuras ir jāpārbauda viss pārējais.

Izlasi Jņ 5:46, 47 un Jņ 7:38. Jēzum Kristus Bībele ir pirmavots, lai saprastu garīgus jautājumus. Kā Bībele apstiprina, ka Jēzus ir patiesais Mesija? _____

Daži cilvēki apgalvo, ka ir saņēmuši īpašas “atklāsmes” un pamācības no Svētā Gara, bet tās ir pretējas skaidrajai Bībeles vēstij. Viņiem Svētais Gars ir kļuvis par augstāku autoritāti nekā Dieva Vārds. Kas neatzīst rakstīto un inspirēto Dieva Vārdu un apiet tā skaidro vēsti, staigā pa bīstamu zemi un neseko Gara vadībai. Bībele ir mūsu vienīgais garīgais sargs. Tikai tā ir uzticama mēraukla visos ticības un darbu jautājumos.

“Ar Rakstu starpniecību Svētais Gars runā uz prātu un ieliek patiesību sirdī. Tādējādi Viņš atklāj kļūdas un izraida tās no dvēseles. Ar patiesības Gara starpniecību, kas strādā caur Dieva Vārdu, Kristus pakļauj Savus izredzētos ļaudis Sev.” (Elena Vaita “Laikmetu ilgas”, 671. lpp.)

Svētais Gars nekad nav jāsaprot kā tāds, kas aizstāj Dieva Vārdu. Tas darbojas saskaņā ar Bībeli un ar tās starpniecību, lai vilktu mūs pie Kristus, tādējādi padarot Bībeli par vienīgo autentiska Bībeles garīguma standartu. Bībele nodrošina veselīgu mācību (sk. 1Tim 4:6) un kā Dieva Vārds ir uzticama un ir pelnījusi pilnīgu pieņemšanu. Mūsu uzdevums nav sēdēt un spriest tiesu pār Rakstiem. Dieva Vārdam drīzāk ir tiesības un autoritāte tiesāt mūs un mūsu domāšanu. Galu galā tas ir paša Dieva rakstītais Vārds.

Kāpēc Bībele ir drošāks vadonis garīgos jautājumos nekā subjektīvi iespaidi? Kādas ir sekas, ja mēs nepieņemam Bībeli kā standartu, pēc kura mēs varam pārbaudīt visas mācības un pat savu garīgo pieredzi? Ja personīga atklāsmē būtu galējais vārds garīgos jautājumos, kāpēc tas vadītu mūs tikai pie haosa un maldiem? _____

TĀLĀKIEM PĒTĪJUMIEM:

Izlasi Elenas Vaitas grāmatā “Lielā cīņa” nodaļu “Raksti – drošs vadonis” (593.–602. lpp.).

Mūsu pārdomās par Dieva Vārdu klātesošs ir viss – tradīcijas, pieredze, kultūra, saprāts un Bībele. Izšķirošais jautājums ir: kuram no šiem avotiem ir galējais vārds un augstākā autoritāte mūsu teoloģijā? Viena lieta ir apstiprināt Bībeles autoritāti, bet pavisam kas cits ir kopumā ļaut Bībelei, pateicoties Svētā Gara kalpošanai, ietekmēt un mainīt dzīvi.

Vienā ziņā kultūra, pieredze, saprāts un pat tradīcijas pašas par sevi var nebūt noteikti sliktas. Tās kļūst par problēmu, ja sāk runāt pretī tam, ko māca Raksti. Bet bieži vien tas arī ir tas, ko varam sagaidīt. Vēl sliktāk ir, ja šie faktori sāk iegūt augstāku prioritāti nekā Dieva Vārds. Gan Vecajā, gan Jaunajā Derībā tik daudz atkrišanas gadījumu notika tad, kad ārējas ietekmes kļūst augstākas par dievišķo atklāsmi.

JAUTĀJUMI PĀRDOMĀM:

1. Kāpēc ir vieglāk atbalstīt cilvēku tradīcijas, nekā dzīvot Dieva likuma garā: mīlēt Kungu, mūsu Dievu, ar visu savu sirdi un dvēseli, un prātu – un savu tuvāko kā sevi pašu (sk. Mt 22:37–40)?

2. Grupā pārrunājiet savas atbildes uz svētdienas pēdējo jautājumu. Kādai vajadzētu būt tradīciju lomai mūsu draudzē? Kur jūs saskatāt reliģisku tradīciju svētības un izaicinājumus?

3. Kā mēs varam pārlicināties, ka tradīcijas, lai arī cik tās var būt labas, nav augstākas par rakstīto Dieva Vārdu, kam vajadzētu būt augstākajam standartam un autoritātei?

4. Pieņemsim, kāda persona apgalvo, ka Kungs viņu sapnī uzrunājis un teicis, ka svētdiena ir patiesā atpūtas un pielūgsmes diena Jaunās Derības laikā. Kā tu atbildētu šim cilvēkam, un ko šādi stāsti mums māca par to, kā pieredzei vajadzētu vienmēr tikt pārbaudītai pēc Dieva Vārda?

5. Grupā pārrunājiet, kādā kultūrā jūsu draudzei jāstrādā. Kā šī kultūra ietekmē jūsu ticību? Kādus piemērus mēs varam atrast vēsturē, kur kultūra ir lielā mērā ietekmējusi draudzes locekļus tādā veidā, ka, tagad atskatoties atpakaļ, mēs redzam to kā negatīvu? Kādas mācības no tā mēs varam paņemt sev, lai nepieļautu līdzīgas kļūdas?
